

Valtuustoaloite: Aika panostaa aktiivisuuteen!

Kaupunginvaltuusto 08.09.2025 § 107

”Eduskunta hyväksyi 29.4.2025 lakimuutoksen, joka koskee puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksessa. Ylöjärven kaupunki on päättänyt lukuvuoden 2025 alusta lähtien toteuttaa perusopetuksen lakimuutosta kouluissaan kieltämällä mobiililaitteet myös välitunneilta.

Professori Tommi Vasankari on todennut, että noin 40 % kouluikäisistä (5. ja 8. lk) on toimintakyvyltään tasolla, joka vaikeuttaa arjessa jaksamista. Erityisesti keskivartalon lihaskunto ja kestävyyskunto ovat heikentyneet. Hän varoittaa, että jos suunta ei muutu, työkykyongelmat voivat alkaa aiemmin kuin nykyään, ja kansanterveys heikkenee merkittävästi. (Vasankari, 2023.)

Myös LIITU-tutkimuksessa (2024) on havaittu, että lapset, nuoret ja lukiolaiset viettivät suuren osan valvellaoloajastaan paikallaan, pääasiassa istuen, ja liikkumisesta suurin osa oli teholtaan kevyttä. Kyselyaineistossa ja liikemittarilla mitatussa aineistossa havaittiin eroa ikäryhmien välillä. Paikallaanolon määrä lisääntyi nuoremmista vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä. Liikkumisen määrä ja erityisesti reippaan ja rasittavan liikkumisen määrä oli vähäisempää vanhemmissa ikäryhmissä. Eniten lapset ja nuoret liikkuvat omaehtoisesti.

Liikkumisen eriarvoisuus kasvaa, ja siksi koulu on yhä merkittävämpi paikka tasa-arvoisen liikunnan toteuttamiselle. Kaikilla lapsilla ei ole pääsyä harrastuksiin, mutta koulupäivä voi tarjota lisää askeleita, liikunnan iloa, yhteisöllisyyttä ja onnistumisen kokemuksia. Kouluilla on myös mahdollisuus liikuntakasvatuksellisin keinoin edistää liikkumista pienillä uudistuksilla. (Koululiikuntaliitto, 2025.)

Sd. valtuustoryhmä esittää, että koulujen välituntitoiminnan aktivoimiseen kohdennetaan lisämääräraha 30 000€. Tavoitteemme on, että lisämääräraha jakautuisi niin, että pienemmätkin koulut (alle 300 oppilasta) saisivat vähintään 1000€/koulu ja jäljelle jäävä määräraha jaettaisiin oppilasmäärien mukaisesti lopuille kouluille. Haluamme tällä välituntien aktivoimiseen korvamerkatulla lisämäärärahalla ennakoida myös tulevaa perusopetuslain muutosta, jossa tullaan kirjaamaan liikunnallisuuden lisääminen 1.8.2026 alkaen lakiin.

Sd. valtuustoryhmä näkee, että tämä aloite on hyvä ensiaskel siihen, että lapset ja nuoret aktivoituvat välitunneilla tekemään jotain liikunnallista ja aktiivista toimintaa istumisen sekä passiivisuuden sijaan. Mobiililaitteettomat välitunnit ovat loistava mahdollisuus lisätä perusopetukseen kuuluvien lasten ja nuorten aktiivisuutta. Riittävä välineistö on tärkeä osa aktiivista välituntia.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ym.”

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Päätös: Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 29.09.2025 § 315

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hyvinvointilautakunnalle ja kasvat- ja opetuslautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös: Hyväksyttiin sillä kaupunginjohtajan tekemällä lisäyksellä, että lähetetään valtuustoaloite lausunnolle myös nuorisovaltuustolle.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 20.01.2026 § 11
400/12.04.02/2025

Valmistelija: Sivistysjohtaja Matti Hursti

Seloste ja perustelut: Eduskunta hyväksyi 29.4.2025 perusopetuslain muutoksen, jonka myötä liikunnallinen elämäntapa lisätään osaksi esi- ja perusopetuksen tavoitteita. Säännös astuu voimaan 1.8.2026 lukien ja sen johdosta Opetushallitus päivittää esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita vuoden 2026 alussa.

Opetussuunnitelman perusteiden päivityksen luonnoksessa korostetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä koulun toimintakulttuurissa. Tämä voi muun muassa tarkoittaa:

- oppituntien toiminnallisuuden vahvistamista
- erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä
- liikuntavälineiden monipuolisia käyttömahdollisuuksia
- *liikkumista edistäviä ratkaisuja välitunneilla*, siirtymätilanteissa ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa
- monipuolisia liikkumisen edellytysten huomioimista koulujen ja niiden toimintaympäristöjen rakentamisessa ja käyttömahdollisuuksissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.11.2025 talousarviokokouksessa 10 000 € korvamerkityn määrärahan koulujen välituntitarvikkeiden hankintaan vuonna 2026. Tulevilla hankinnoilla voidaan edistää liikkumista edistäviä ratkaisuja välitunneilla valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla.

Määrärahaa tullaan jakamaan jokaiselle koululle. Kouluja osallistetaan määrärahan jakamisen valmisteluun siten, että koulut esittävät jo etukäteen ehdotuksia määrärahan käyttökohteista.

Lakiin kirjattu tavoite liikunnallisen elämäntavan edistämisestä esi- ja perusopetuksessa on kunnille uusi velvoite. Tämä on otettava huomioon myös tulevilla talousarviopäätöksissä.

Toimivalta: Hallintosääntö 94 §

Lisätietoja päätöksestä: Sivistysjohtaja, Matti Hursti, p. 050 680 67, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Päätösehdotus: Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa lausuntonsa valtuustoaloitteeseen edellä olevan selosteosan mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.